

8.1.2019

STM/4932/2018

KOLMIKANTAINEN TYÖRYHMÄ PALKKA-AVOIMUUDEN VAHVISTAMISEKSI

Asettaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut kolmikantaisen työryhmän käsittelemään palkka-avoimuutta palkkatasa-arvon saavuttamiseksi.

Toimikausi

8.1.–15.3.2019

Tausta

Naisten ja miesten syrjimätön ja tasa-arvoinen palkkaus on työelämän tasa-arvokysymyksistä tärkeimpiä. Sukupuolten välinen palkkaero on kaventunut hitaasti. Tehokkaampia keinoja tarvitaan, jotta naisten ja miesten palkkaero kapenee. Yksi keino samapalkkaisuuden edistämiseksi on palkka-avoimuuden vahvistaminen. Euroopan komissio esittää jäsenvaltioille toimenpiteitä suosituksessaan samapalkkaperiaatteen vahvistamisesta palkkojen läpinäkyvyyttä lisäämällä (2014/124/EU). Suosituksella edistetään samapalkkaisuutta koskevan lainsäädännön tehokkaampaa toimeenpanoa.

Tasa-arvovaltuutetun valvontakäytännön perusteella vaikuttaa siltä, että syrjäntilanteet jäävät usein havaitsematta palkkojen huonoon läpinäkyvyyden vuoksi. Myös palkkausjärjestelmien huono läpinäkyvyys ja vertailtavuus vaikeuttavat syrjäntään puuttumista. Selvitysten mukaan palkkakartoitukset tehdään usein karkealla tasolla, ja palkkaerojen analysointi on jäänyt työpaikoilla vähäiseksi. Henkilöstön edustajat eivät aina osaa sanoa, onko kartoitus tehty.

Selvityshenkilö Jukka Maarianvaara on selvittänyt palkka-avoimuutta äskettäin julkaistussa selvityksessään. Sen yhtenä osana on johtopäätösten tekeminen oikeudellisen normiston kehittämistarpeista palkka-avoimuudessa. Selvityksessä suositellaan palkka-avoimuuteen liittyen useita, sekä palkkasyrjintää että palkkatasa-arvon edistämistä koskevia, lainsäädännöllisiä toimia. Lainsäädännössä voidaan parhaiten huomioida tasapuolisesti työnantajasektorien erilaiset lähtökohdat ja kaikkien työntekijöiden oikeudet ja velvollisuudet, muun muassa henkilötietojen suoja.

Palkka-avoimuuden vahvistaminen lisää yleistä palkkatietämystä, mahdollistaa palkkasyrjintään puuttumisen ja luo edellytyksiä korjata perusteettomia sukupuolesta johtuvia palkkaeroja.

Tehtävät

Työryhmän tehtävänä on sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta:

- 1) tarkastella palkkauksen avoimuuteen liittyviä muutostarpeita,
- 2) arvioida lainsäädännöllisiä keinoja palkka-avoimuuden vahvistamiseksi ja kirjata niitä koskevat perustelut sekä
- 3) valmistella lainsäädäntöä ja muita toimenpiteitä koskevat johtopäätökset ja linjaukset hyödynnettäväksi jatkotyössä.

Työryhmä hyödyntää työssään selvityshenkilö Jukka Maarianvaaran selvitystä palkka-avoimuudesta (Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistiota 41/2018) sekä palkka-avoimuuslainsäädäntöä koskevaa pohjoismaista vertailua.

Organisointi

Puheenjohtaja:

Raimo Antila, osastopäällikkö, sosiaali- ja terveysministeriö

Varapuheenjohtaja:

Tanja Auvinen, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet:

Outi Anttila, työtuomioistuinneuvos (ma), työtuomioistuin, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan varapuheenjohtaja

Mika Happonen, neuvotteleva virkamies, Valtion työmarkkinalaitos

Anja Lahermaa, lakimies, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Maarit Lehtinen, työmarkkinalakimies, Kunnallinen työmarkkinalaitos

Anu-Tuija Lehto, lakimies, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Katja Leppänen, asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry

Anne Mironen, asiantuntija, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Kevät Nousiainen, oikeusvertailun ja yleisen oikeustieteen professori emerita

Atte Rytönen, asiantuntija, Suomen Yrittäjät ry

Lotta Savinko, työelämäasioiden päällikkö, Akava ry

Terhi Tulkki, hallitussihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö

Hannele Varsa, pääsihteeri, tasa-arvoasiain neuvottelukunta

Outi Viitamaa-Tervonen, projektipäällikkö, sosiaali- ja terveysministeriö

Sihteeri:

Outi Kumpuvaara, hallitussihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö

Pysyvä asiantuntija:

Jukka Maarianvaara, tasa-arvovaltuutettu, tasa-arvovaltuutetun toimisto

Työryhmä voi kuulla tarvittavassa määrin muita asiantuntijoita.

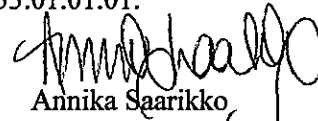
Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a § edellyttää, että valtion työryhmissä on naisia ja miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Työryhmän nimeämispöytäkirjoissa pyydettiin mahdollisuuksien mukaan ehdottamaan jäseneksi sekä nais- että miesehdokasta. Esityksiä miesehdokkaiksi ei saatu riittävästi kiintiösäännöksen täyttämiseksi, koska kaikissa aihealueen asiantuntijatehtävissä ei työskentele miehiä.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmän työ tehdään virkatyönä ilman erillistä korvausta.

Työryhmän kulut maksetaan momentilta 33.01.01.01.

Perhe- ja peruspalveluministeri

Annika Saarikko

Neuvotteleva virkamies

Päivi Yli-Pietilä

JAKELU

Päätöksessä mainitut

TIEDOKSI

Ministeri Saarikon esikunta, ministeri Mattila ja esikunta, kansliapäällikkö Sillanaukee, kirjaamo, viestintä